שאין בה סמיכה. כמו במטות או בקתדראות יש סמיכה, בספסלין וכסאות אין סמיכה: **אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור.** מספקא ליה אי חוששין לזרע האב אי לא הלכך אפי׳ היא בת חמורה לקלה׳ אין מרביעין עליה חמור שמא חוששין לזרע האב ונמצא מרביע כלאים ורבנן פליגי עליה ואמרי אין חוששין לזרע האב, ואם בת סוסיא היא מרביעין עליה סוס, ואם בת חמורה היא מרביעין עליה חמור, הכי איתא בפרק אותו ואת בנו: **רפאים בל יקומו.** *מרפה עצמו מדברי תורה: **וארץ רפאים תפיל.** וארץ לרפאים תפיל: **מצאתי להם תקנה.** יהנו לתלמידי חכמים מנכסיהם:

[נ"ל במרפה עצמו]

תורה אור

שאין בה סמיכה עמידה שיש בה סמיכה נוחה הימנה, וכן אמרו: יצחק ושמעון ואושעיא אמרו דבר אחד: הלכה כר׳ יהודה בפרדות *דתניא רבי יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרביעין עליה: לא סוס ולא חמור אלא מינה, אמר רב נחמן בר יצחק "יצחק" זה רבי יצחק נפחא, "שמעון" זה ר"ש בן פזי ואמרי לה ר"ל, "אושעיא" זה רבי אושעיא ברבי. אמר ר׳ אלעזר עמי הארצות אינן חיים שנאמר °מתים בל יחיו וגו׳ תניא נמי הכי מתים בל יחיו, יכול לכל? ת"ל רפאים בל יקומו במרפה עצמו מדברי תורה הכתוב מדבר א"ל ר׳ יוחנן *לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי, ההוא במרפה עצמו לעבודת כוכבים הוא דכתיב א"ל מקרא אחר אני דורש דכתיב °כי טל אורות טליך וארץ רפאים תפיל כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייהו וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו, כיון דחזייה דקמצטער א"ל רבי, מצאתי להן תקנה מן התורה °ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם חיים כולכם היום: וכי אפשר לדבוקי בשכינה והכתיב °כי ה׳ אלהיך אש אוכלה" אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה *פרקמטיא לתלמידי חכמים והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה, כיוצא בדבר אתה אומר °לאהבה את ה׳ אלהיך ולדבקה בו וכי אפשר לאדם לידבק בשכינה אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה. א"ר חייא בר יוסף עתידין צדיקים שמבצבצין ועולין בירושלים שנאמר °ויציצו מעיר כעשב הארץ" ואין עיר אלא ירושלים שנאמר °וגנותי אל העיר הזאת" וא"ר חייא בר יוסף עתידים צדיקים שיעמדו במלבושיהן *ק"ו מחטה: מה *חטה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושין, צדיקים שנקברו בלבושיהן על אחת כמה וכמה. וא"ר חייא בר יוסף *עתידה א"י שתוציא גלוסקאות וכלי מילת שנאמר °יהי פסת בר בארץ" ת"ר יהי פסת בר בארץ בראש הרים" אמרו עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים, ושמא תאמר יש צער לקוצרה תלמוד לומר °ירעש כלבנון פריו" הקב"ה מביא רוח מבית גנזיו ומנשבה עליה ומשרה את סלתה ואדם יוצא לשדה ומביא מלא פיסת ידו וממנה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו °עם חלב כליות חטה" אמרו עתידה חטה שתהא כשתי כליות של שור הגדול ואל תתמה שהרי שועל קינן בלפת ושקלוהו ומצאו בן ששים ליטרין בליטרא של צפורי תניא אמר *רב יוסף מעשה בשיחין באחד שהניח לו אביו שלשה בדי חרדל ונפשח אחד מהן ונמצאו בו תשעה קבין חרדל, ועציו סיככו בו סוכת יוצרין: אמר ר"ש בן [א] תחליפא קלח של כרוב הניח לנו אבא והיינו עולים ויורדים בו בסולם, °ודם ענב תשתה חמר" אמרו: לא כעולם הזה העולם הבא: העולם הזה יש בו צער לבצור ולדרוך העולם הבא מביא ענבה אחת בקרון או בספינה ומניחה בזוית ביתו ומספק הימנה כפטוס גדול, ועציו מסיקין תחת התבשיל ואין לך כל ענבה וענבה שאין בה שלשים גרבי יין שנא׳ °ודם ענב תשתה חמר" אל תקרי חמר אלא חומר. כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב °אוסרי לגפן עירה" אין לך כל גפן וגפן שבא"י שאין צריך עיר אחת לבצור °ולשורקה בני אתונו" אין לך כל אילן סרק שבא"י שאינו מוציא משוי שתי אתונות, ושמא תאמר אין בו יין ת"ל °כבס ביין לבושו" ושמא תאמר אינו אדום, *ת"ל (ודם ענב תשתה חמר) ושמא תאמר אינו מרוה, ת"ל סותה ושמא תאמר אין בו טעם ת"ל "חכלילי עינים מיין" כל חיך שטועמו אומר "לי לי" ושמא תאמר לנערים יפה ולזקנים אינו יפה ת"ל "ולבן שנים מחלב" אל תיקרי לבן שינים אלא לבן שנים *פשטיה דקרא במאי כתיב כי אתא רב דימי אמר אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה "רבונו של עולם, רמוז בעיניך דבסים מחמרא ואחוי לי שיניך דבסים מחלבא" מסייע ליה לר׳ יוחנן דאמר ר׳ יוחנן "טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב שנאמר "ולבן שנים מחלב" אל תקרי לבן שינים אלא לבון שינים. רב חייא בר אדא מקרי דרדקי דר"ל הוה, איפגר תלתא יומי ולא אתא, כי אתא א"ל אמאי איפגרת? א"ל "דלית" אחת הניח לי אבא ובצרתי ממנה יום ראשון ג׳ מאות אשכולות אשכול לגרב, יום שני בצרתי ג׳ מאות אשכולות שתי אשכולות לגרב יום שלישי בצרתי ממנה ג׳ מאות אשכולות שלש אשכולות לגרב והפקרתי יותר מחציה, א"ל אי לאו דאיפגרת הוה עבדא טפי. רמי בר יחזקאל איקלע לבני ברק חזנהו להנהו עיזי דקאכלן תותי תאיני וקא נטיף דובשא מתאיני, וחלבא טייף מנייהו ומיערב בהדי הדדי, אמר "היינו "זבת חלב ודבש": א"ר יעקב בן דוסתאי מלוד לאונו שלשה מילין, פעם אחת קדמתי בנשף והלכתי עד קרסולי בדבש של תאנים" *אמר ר"ל לדידי חזי לי זבת חלב ודבש של צפורי והוי שיתסר מילין אשיתסר מילין" *אמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי זבת חלב ודבש של כל ארץ ישראל

והויא

בלבושיהן. משמע בלבושיהן שנקברו דהיינו תכריכין אבל בירושלמי דכלאים אמר רבי לבניו מעטו בתכריכין שעתידין צדיקים שיעמדו בלבושיהן משמע מעטו בתכריכין שעתידין צדיקים שלא יעמדו בתכריכין אלא °בלבושיהן מחיים:

מנסק

העושה פרקמטיא. מתעסק בממון ת"ח כדי להגיע לידם שכר והם פנויין לעסוק בתורה ע"י אלו וכתיב "חיים כולכם היום" ע"י דיבוקן של תלמידי חכמים יזכו לחיות: **גלוסקאות וכלי מילת.** דרוש "פסת בר" לשון פיסת היד שהיא רחבה וחטה רחבה לא משכחת אלא פת אפויה, וכלי מילת דרוש פסת=ל׳ כתונת פסים: **שתתמר.** לשון תומר דקל: **קינן בלפת.** ניקב בו עד שעשה לידתו בתוכו ואעפ"כ שקלו את המותר ששים ליטרין: **נפשח.** נבדל אחד מהן מן הקלח: **והיינו עולים בסולם.** ללקט עליו העליונים: **ודם ענב תשתה.** מתוך הענבה תשתהו ולא תצטרך לדורכו: **חומר.** כור והוא שלשים סאין: **גרבי.** סאה: **אין לך כל אילן סרק.** שלא יעשה פרי: **אין בו יין.** אין בו ליחלוח בפרי: **סותה.** לשון הסתה שהיין מסית את השכור: **רמוז לי בעיניך.** ותתרגם לשון שחוק ומחוך חוך לי בעיניך שלך וטוב לי מיין כשתראני פנים להובות ושוחקות: **ואחוי לי שיניך.** אף זו לשון שחוק שהשוחק שיניו נגלין: **איפגר.** לשון בטול: **דלית.** כרם המודלה על גבי כלונסות טריליא"ה בלע"ז: **הוה עבדא טפי.** שהרי ראית שבכל יום היין מתמעט מן האשכולות וזהו עונש הבטול: **קדמתי בנשף.** קודם עמוד השחר:

והוה

עד א מיי׳ פ"ט מהל׳ כלאים הל׳ ד סמג לאוין רפג טוש"ע י"ד סימן רצז סעיף ז וט׳

ישעיה כו

שם

דברים ד

שם

דברים ל

תהלים עב

מ"ב יט

תהלים עב

שם

דברים לב

שם

בראשית מט

שם

שם

חולין עט. [תוספתא כלאים פ"א]

[סנהדרין קיא]

[שבת סב. פסחים נג:]

[עי׳ תוס׳ חולין קיז: ד"ה חטה]

[שבת לג:]

[ברכות לד: סנהדרין צט.]

[סנהדרין צ:]

[נ"ל ר׳ יוסי וכ"ה בע"י]

ברכות מט.

[נ"ל ת"ל ודם ענבים ושמא כו׳ וכ"ה בע"י]

[עירובין כג: וש"נ]

מגילה ו. ע"ש

[שם ע"ש]

הגהות הגר"א

[א] גמ׳ אר"ש בן תחליפא. נ"ל חלפתא:

גליון הש"ס

תוס׳ ד"ה בלבושיהן וכו׳ בלבושיהן מחיים. ובירושלמי שם אמר על ההיא דרבי אמר לא כמו דבר גם אזיל הוא אתי ורבנן אמרי כמו דבר גם אזיל הוא אתי מבואר דפליגי בזה רבי ורבנן וס"ל לרבנן דעומדין בלבושיהן שנקברו. וצ"ע:

נושא

שיטת ר"א

דעמי הארצות אינן חיים

מבנה

(מזקה) חולק על דינו של ר"א (דעמי הארץ אינם חיים)

סיוע לדבריו (דר"א)

"וכי אפשר לדבוק בשכינה"

סימון זה מיועד להראות דשורות אלו מלמדים כדין אחד

מבנה

ג׳ מימרות של ר׳ חייא בר יוסף שמשותף להם "עתידין"...

נושא כללי (דף קי"ב)

שבח של ארץ ישראל בענין גודל וריבוי פירותיה

נושא/מבנה

"עתידה חטה..." תיאורים של החטה בעתיד

נושא/מבנה

- ר׳ דימי

התייחסות לפסוק (ים) אוסרי לגפן עירה וכו׳

① "מאי דכתיב"

② פשטיה דקרא במאי כתיב

נושא/מבנה

מימרות בענין "זבת חלב ודבש"

מימרות הקשורות לגפן ויין

בראשית מט:יא

אוסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתונו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה

פסוק יב חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב

* לפי דף ח: מוזכר ר׳ חייא בר אבא

"מקרי דרדקי"

זבת חלב ודבש